

การกำหนดเลขหมู่หนังสือระบบทศนิยมดิวอี้

บุญยืน จันทร์สว่าง

Abstract

There are two ways in doing Dewey decimal classification for books. The first way is to directly classify books by using only the base numbers from their classification schedules. The second way is by using the base number from the classification schedules combining with other numbers. These other numbers are classified into four types: numbers from tables 1-6; numbers created to use with specific base numbers; numbers from other parts of the classification schedules; and numbers from the identification of the subdivision that follow base numbers in the classification schedules.

ความนำ

การกำหนดเลขหมู่หนังสือโดยทั่วไปไม่ว่าจะเป็นการกำหนดเลขหมู่หนังสือโดยใช้ระบบใดก็ตามจะมีวิธีการหรือขั้นตอนพื้นฐานที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ เมื่อบรรณารักษ์ หรือ ผู้จัดหมู่ต้องนำตัวเลขหนังสือมาพิจารณาส่วนต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่ ชื่อหนังสือ สารบัญ คำนำ บทนำ สารสังเขป (ถ้ามี) หรือพิจารณาอ่านเฉพาะเนื้อหาหลักที่สำคัญภายในเล่ม เมื่อตัดสินใจได้ว่าหนังสือนั้นมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องอะไรแล้ว จึงกำหนดคำค้นหรือดรรชนีที่เหมาะสมกับเนื้อหาของหนังสือนั้น แล้วนำคำค้นหรือดรรชนีที่ได้กำหนดไว้แล้วไปตรวจสอบกับแผนการแบ่งหมู่โดยตรง เมื่อพบเลขหมู่ที่ตรงกับเนื้อหาของหนังสือก็สามารถใช้เลขหมู่นั้นได้ทันที หรือนำคำค้นหรือดรรชนีที่กำหนดไว้ไปตรวจสอบกับบัญชีคำดรรชนีของแต่ละระบบ ซึ่งทำคำดรรชนีส่วนใหญ่จะมีเลขหมู่ที่เกี่ยวข้องกำกับอยู่ จากนั้นจะต้องนำเลขหมู่ที่เกี่ยวข้องดังกล่าวไปสอบทานกับเลขหมู่ในแผนการแบ่งหมู่อีกครั้งหนึ่งว่า เลขหมู่นั้นตรงกับเนื้อหาของหนังสือหรือไม่ เพราะในบางกรณีเลขหมู่ที่กำกับอยู่ทำคำดรรชนีอาจเป็นเลขหมู่ที่กว้าง ๆ ไม่เฉพาะเจาะจง หรืออาจมีคำแนะนำให้ใช้เลขหมู่อื่นที่เหมาะสมกว่า หรือมีการชี้แนะวิธีการกำหนดเลขหมู่ให้ จึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการสอบทาน ก่อนนำไปใช้ทุกครั้ง ในกรณีที่สอบทานแล้วพบว่า เลขหมู่นั้นตรงกับเนื้อหาของหนังสือก็สามารถนำไปใช้ได้ทันที

ตาราง 5 เลขแสดงกลุ่มชาติพันธุ์และชนชาติ (Ethnic and National Groups)

ตาราง 6 เลขแสดงภาษา (Languages)

2. เลขอื่นที่กำหนดขึ้นใหม่ที่ใช้เฉพาะกับเลขฐานเลขใดเลขหนึ่งเท่านั้น
3. เลขหมวดหมู่รวม ๆ จากแผนการแบ่งหมู่เอง
4. เลขอื่นที่ต่อหลังเลขจากแผนการแบ่งหมู่ในช่วงใดช่วงหนึ่ง

ต่อไปนี้จะอธิบายการใช้เลขอื่น ๆ ทั้ง 4 รูปแบบที่กล่าวแล้วตามลำดับ การอธิบายจะยก

ตัวอย่างจากหนังสือ DDC 22 : Dewey Decimal Classification. Edition 22. Vol. 1-4 มาประกอบ

1. เลขอื่นที่เป็นเลขจากตารางประกอบ ซึ่งมี 6 ตาราง

เลขจากตารางประกอบในแผนการแบ่งหมู่ระบบทศนิยมดิวอี้ ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 22 มีทั้งหมด 6 ตาราง แต่ละตารางมีรายละเอียดวิธีการใช้แตกต่างกันไปบ้าง ซึ่งจะนำมาอธิบายที่ละตารางดังนี้

ตาราง 1 เลขย่อยมาตรฐาน

เลขย่อยมาตรฐานจากตาราง 1 (Standard Subdivisions) สามารถนำไปรวมกับเลขฐานใน แผนการแบ่งหมู่หมวดใด ๆ ก็ได้หากต้องการกำหนดเลขหมู่ให้เฉพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น โดยมีหลักในการรวม ดังนี้

1. กรณีเลขฐานมีเลข 0 อยู่ข้างหลังก็ตัวก็ตาม ให้ตัดเลข 0 ข้างหลังออกก่อน แล้วจึงนำเลขจากตารางประกอบที่เลือกแล้วมาเขียนต่อหลังเลขฐานที่เหลือ หากเขียนต่อหลังแล้วมีเลขเกิน 3 หลัก ให้ใส่จุดทศนิยมหลังหลักที่ 3 เช่น หนังสือชื่อ “เทคนิคการสอนวิชาคณิตศาสตร์” เนื้อหาหลักกล่าวถึงเรื่องคณิตศาสตร์ เลขฐานจากแผนการจัดหมู่ที่กำหนดไว้สำหรับเรื่องคณิตศาสตร์ คือ 510 เลขจากตาราง 1 ที่บอกถึงประเด็นการเรียนการสอน คือ -07 เมื่อนำมารวมกันต้องตัด 0 ที่เลขฐานออกก่อน เหลือเพียงเลข 51 แล้วนำเลข -07 มาเขียนต่อหลัง เลขที่ได้ คือ 5107 ซึ่งเกินสามหลักจึงใส่จุดทศนิยมหลังหลักที่ 3 เลขหมู่ที่ถูกต้องก็คือ 510.7

2. กรณีที่เลขฐานมีคำสั่งให้รวมเลขจากตาราง 1 เมื่อรวมแล้วจะได้เป็นเลขอะไร ก็ให้ปฏิบัติไปตามนั้น เช่น ในหมวด 300 เปิดดูจากแผนการแบ่งหมู่ เล่มที่ 2 หน้า 312 จะพบข้อความว่า

300.1-.9 Standard subdivisions

หมายความว่า ในการรวมเลขจากตาราง 1 กับเลขฐานจากแผนการแบ่งหมู่หมวด 300 นั้น เมื่อรวมแล้วจะต้องให้ได้ผลออกมาเป็น 300.1 หรือ 300.2 หรือ 300.3 .....หรือ 300.9 เช่น หนังสือชื่อ “ปรัชญา

วิชาสังคมศาสตร์” เนื้อหาหลักของหนังสือกล่าวถึงเรื่อง สังคมศาสตร์ เลขฐานจากแผนการแบ่งหมู่ที่กำหนดไว้สำหรับเรื่องสังคมศาสตร์ คือ 300 เลขจากตาราง 1 ที่จะนำมารวมเพื่อแสดงว่าเป็นการกล่าวในประเด็นปรัชญา คือ -01 ฉะนั้นเลขที่จะนำมารวมกันก็คือ $300 + -01$ เมื่อรวมแล้วต้องให้ได้เป็น 300.1 นั่นคือต้องตัด 0 จากเลขฐานออก 1 ตัวก่อน จึงเหลือ $30 + -01$ เลขที่รวมได้ตามคำสั่งคือ 300.1

การที่แผนการแบ่งหมู่ต้องกำหนดการรวมเลขในลักษณะดังกล่าวไว้เพราะเหตุว่า หากรวมโดยตัด 0 ที่เลขฐานจากแผนการแบ่งหมู่ทั้งหมดตามกฎเกณฑ์ที่กล่าวไว้ในข้อ 1 เลขที่เกิดใหม่จากการรวม $3 + -01$ จะเป็น 301 ซึ่ง 301 นี้ตรงกับเลขฐานในแผนการแบ่งหมู่ที่กำหนดไว้แล้วว่า เป็นเรื่องเกี่ยวกับสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา (Sociology and anthropology) เลขในแผนการแบ่งหมู่เป็นเลขที่สำคัญกว่าเลขจากการรวมเลขฐานกับเลขตารางประกอบ กรณีที่รวมแล้วตัวเลขที่ได้ซ้ำกับเลขฐานที่มีอยู่แล้ว ในแผนการแบ่งหมู่และมีความหมายในทำนองเดียวกัน ก็สามารถใช้ตัวเลขนั้นได้เลย แต่ถ้ารวมแล้วมีความหมายไม่ตรงกันก็ไม่สามารถใช้เลขที่รวมได้ ดังนั้นในแผนการแบ่งหมู่จึงต้องมีคำสั่งว่า เมื่อรวมแล้วให้ได้เลขอะไรที่ต่างไปจากเลขฐาน

บางกรณีคำสั่งที่เลขฐานเมื่อรวมแล้วต้องเพิ่ม 0 เข้าไปอีกก็มี เช่น ที่เลขฐาน 333 จากแผนการแบ่งหมู่ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับเศรษฐศาสตร์ที่ดินและพลังงาน (Economics of land and energy) ในแผนการแบ่งหมู่ เล่มที่ 2 หน้า 455 พบว่ามีคำสั่งดังนี้

333.001-.009 Standard subdivisions

หมายความว่า ถ้าจะรวมเลข 333 กับเลขจากตาราง 1 รวมแล้วต้องให้ได้ในลักษณะดังกล่าวข้างต้น เช่น หนังสือเกี่ยวกับ “การวิจัยที่ดินเพื่อการใช้ประโยชน์ทางเศรษฐศาสตร์” เนื้อหาหลักกล่าวเกี่ยวกับ ที่ดินทางเศรษฐศาสตร์ เลขฐานจากแผนการแบ่งหมู่คือ 333 เลขจากตาราง 1 ที่บอกประเด็นว่าเป็นการวิจัย คือ -072 เมื่อรวมกันตามปกติจะได้ 333.072 ซึ่งไม่ตรงกับคำสั่งที่ปรากฏในแผนการแบ่งหมู่คือยังขาด 0 อีก 1 ตัว ดังนั้นจึงต้องเพิ่มเลข 0 เข้าไปอีก 1 ตัว เลขหมู่ที่ถูกต้องตามคำสั่ง คือ 333.0072

ฉะนั้นกล่าวโดยรวม การรวมเลขจากตาราง 1 กับเลขฐานจากแผนการแบ่งหมู่ทุกครั้ง บรรณารักษ์ต้องตรวจสอบที่เลขฐานก่อนว่า มีคำสั่งให้รวมแล้วได้เลขเฉพาะที่ต่างจากกฎเกณฑ์ในข้อ 1 หรือไม่ หากมีคำสั่งก็ต้องปฏิบัติไปตามนั้น

อย่างไรก็ดีเลขฐานบางเลขจะบอกการรวมเลขจากตาราง 1 ซึ่งผลที่ได้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ข้อ 1 ก็มี เช่น ในแผนการแบ่งหมู่ เล่มที่ 2 หน้า 792 ที่เลขฐาน 371.9 การศึกษาพิเศษ (Special education) จะพบคำสั่งว่า

371.901-909 Standard subdivisions

จะเห็นว่าถ้าเอาเลขฐานคือ 371.9 รวมกับเลขจากตาราง 1 ตามปกติ ก็จะได้เลขตามที่มีคำสั่งกำหนดไว้ เช่น หนังสือ “พจนานุกรมศัพท์การศึกษาพิเศษ” เนื้อหาหลักกล่าวเกี่ยวกับ การศึกษาพิเศษ เลขฐานที่กำหนดเป็นเลขหมู่มาก่อนคือ 371.9 เลขจากตาราง 1 ที่ใช้แทนประเด็นว่าเป็น พจนานุกรม คือ -03 รวมแล้วก็ได้ 371.903

ที่เลขฐานบางตัวจะมีคำสั่งให้รวมเลขจากตาราง 1 ได้บางตัวเลขเท่านั้น ส่วนเลขที่ยกเว้นไว้ นั้นให้ไปใช้ที่เลขอื่น เช่น ในแผนการแบ่งหมู่ เล่มที่ 2 หน้า 522 ที่เลขฐาน 340 กฎหมาย จะพบคำสั่งให้รวมเลขจากตาราง 1 ว่า

340.02-340.09 Standard subdivisions

แสดงว่าการรวมตัวเลขจากตาราง 1 นั้นให้ใช้เลข -.02 ถึง -.09 เท่านั้น ส่วนเลข -.01 จะมีคำสั่งแยกออกไป คือก่อนบรรทัดดังกล่าวมีข้อความว่า

[.01] Philosophy and theory

Do not use; class in 340.1

หมายความว่า 340.01 นั้นไม่ใช่ แต่ไปใช้ที่ 340.1 ซึ่งเป็นเลขฐานที่แผนการแบ่งหมู่ได้กำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว ดังนั้นหากมีหนังสือเกี่ยวกับ “ปรัชญาของกฎหมาย” ต้องใช้เลขหมู่เป็น 340.1 มิใช่ 340.01

ตาราง 2 เลขแสดงภูมิภาค ยุคสมัย บุคคล

เลขแสดงภูมิภาค ยุคสมัย บุคคล (Geographic Areas, Historical Periods, Persons) จะนำไปรวมกับเลขฐานของแผนการแบ่งหมู่ได้ 2 กรณี คือ

1. เมื่อมีคำสั่งในแผนการแบ่งหมู่ว่าให้นำเลขในตาราง 2 นี้ไปรวมได้ ซึ่งอาจเป็นเลขทุกเลขในตาราง หรือบางส่วนของตัวเลขในตาราง เช่น ในแผนการแบ่งหมู่ เล่มที่ 2 หน้า 807 ที่หมวด 372.9 เป็นเรื่องเกี่ยวกับ “การประถมศึกษาในภูมิภาคต่าง ๆ” มีรายละเอียดดังนี้

372.9 Historical, geographical, persons treatment of elementary education

Class here specific schools and school systems Add to base number 372.9 notation 01-9 from Table 2, e.g. elementary education in Brazil 372.981

ข้อความบรรทัดที่ 2 หมายความว่า ให้กำหนดเลขหมู่นี้กับเรื่องโรงเรียนพิเศษและระบบโรงเรียนได้ด้วย

ข้อความบรรทัดที่ 3 และ 4 หมายความว่า ให้ใช้เลขจากตาราง 2 ตั้งแต่เลข 01 ถึง เลข 9 มาเติมหลังเลขฐาน 372.9 ได้ เช่น “การประถมศึกษาในประเทศบราซิล” เลขหมู่คือ 372.981 (มาจาก 372.9 + -81) เลข -81 มาจากตาราง 2 หมายถึง ประเทศบราซิล

2. ถ้าเลขฐานใดในแผนการแบ่งหมู่ไม่ได้กำหนดให้ใช้เลขจากตาราง 2 เติมได้ แต่บรรณารักษ์ต้องการเติมเลขตาราง 2 เพื่อแสดงว่าเป็นเรื่องของภูมิภาคหรือประเทศใด กรณีนี้จะนำเลขตาราง 2 เติมไปเลยไม่ได้ จะต้องใช้เลข -09 จากตาราง 1 เติมก่อน แล้วจึงใช้เลขจากตาราง 2 เติมต่อได้ เช่น หนังสือชื่อ “การขนส่งทางรถไฟในประเทศญี่ปุ่น” เนื้อหาหลักกล่าวเกี่ยวกับ การขนส่งทางรถไฟ เลขฐานจากแผนการแบ่งหมู่ที่ใช้คือ 385 เนื้อหากล่าวเฉพาะเรื่องการรถไฟของประเทศญี่ปุ่น แต่เมื่อเปิดแผนการแบ่งหมู่ที่ 385 แล้วพบว่าไม่มีคำสั่งให้ใช้เลขจากตาราง 2 จึงต้องใช้เลข -09 จากตาราง 1 มาเติมก่อนเป็น 385.09 แล้วจึงใช้เลขจากตาราง 2 ที่แสดงว่าเป็นประเทศญี่ปุ่น คือ -52 มาเติมต่อ ดังนั้นเลขหมู่ที่สมบูรณ์ คือ 385.0952

ตาราง 3 เลขย่อสำหรับงานศิลปะ วรรณกรรมแต่ละชื่อ วรรณกรรมแต่ละรูปแบบ

เลขย่อสำหรับงานศิลปะ วรรณกรรมแต่ละชื่อ วรรณกรรมแต่ละรูปแบบ (Subdivisions for the Arts, for Individual Literatures, for Specific Literary Forms) นี้ให้ใช้กับเลขในหมวด 800 เท่านั้น บางส่วนให้ใช้กับหมวด 700 ส่วนหมวดอื่น ๆ ไม่สามารถนำไปใช้ได้ ตาราง 3 ยังแบ่งออกเป็นตารางย่อยอีก 3 ตาราง คือ

ตาราง 3-A เลขย่อสำหรับงานที่ประพันธ์โดย หรือ งานเกี่ยวกับผู้แต่งแต่ละคน (Subdivisions for Works by or about Individual Authors)

ตาราง 3-B เลขย่อสำหรับงานที่ประพันธ์โดยหรืองานเกี่ยวกับผู้แต่งมากกว่าหนึ่งคน (Subdivisions for Works by or about More than One Author)

ตาราง 3-C เลขสำหรับเติมตามคำแนะนำที่ปรากฏในตาราง 3-B, 700.4, 791.4, 808-809 (Notation to Be Added Where Instructed in Table 3-B, 700.4, 791.4, 808-809)

ตาราง 3-A เป็นเลขที่ใช้กับเลขฐานในหมวด 800 เท่านั้น เลขจากตารางนี้แสดงถึงลักษณะรูปแบบการประพันธ์ใหญ่ ๆ เช่น -1 ร้อยกรอง -2 บทละคร -3 นวนิยาย -4 ความเรียง เป็นต้น

วิธีการใช้เลขจากตารางนี้ส่วนใหญ่นำไปเติมหลังเลขฐานที่เป็นเลขบอกรรณคดีหรือ วรรณกรรมของชาติภาษาต่าง ๆ เช่น หนังสือชื่อ “รถรางคันนั้นชื่อปรารถนา (A Street car name desire)” หนังสือเล่มนี้แต่งโดย เทนเนสซี วิลเลียมส์ นักเขียนบทละครชาวอเมริกัน จึงเป็นวรรณคดีอเมริกัน เลขฐานที่บอกว่า

เป็นวรรณคดีอเมริกัน คือ 810 ลักษณะวรรณคดีเล่มนี้เป็นรูปแบบบทละคร เลขตาราง 3-A ที่บอกว่าเป็นบทละครคือ -2 นำเลขจากตารางนี้ไปรวม โดยตัด 0 ที่เลขฐานออกก่อนเหลือ 81 + -2 ดังนั้น เลขหมู่คือ 812 อีกตัวอย่างหนึ่งหนังสือชื่อ “เสือโคคำฉันท” หนังสือเล่มนี้เป็นวรรณคดีไทย เลขฐานในหมวด 800 ที่บอกว่าเป็นวรรณคดีไทย คือ 895.91 เสือโคคำฉันทเป็นคำประพันธ์ที่เป็นร้อยกรอง เลขจากตาราง 3-A ที่บอกว่าเป็นร้อยกรองคือ -1 นำเอาเลข -1 ไปเติมหลัง 895.91 ดังนั้นเลขหมู่ได้ คือ 895.911

ตัวเลขที่บอกลักษณะรูปแบบการประพันธ์แต่ละตัวสามารถแบ่งย่อยจาก 1-8 ได้อีกเพื่อแบ่งวรรณกรรมรูปแบบนั้น ๆ ตามยุคสมัย เช่น -11 ถึง -19 (ร้อยกรองยุคสมัยต่าง ๆ) -21 ถึง -29 (บทละครยุคสมัยต่าง ๆ) ตัวเลขบอกยุคสมัยสำหรับวรรณคดีไทยตามแผนการแบ่งหมู่ของดิวิอีเป็นเลขที่ไม่ละเอียด เมื่อนำมาใช้กับการจัดหมวดหมู่หนังสือในประเทศไทยจริง ๆ จึงไม่เหมาะสมนัก เพราะหนังสือวรรณคดีไทยประเภทร้อยกรองในสมัยกรุงศรีอยุธยาทุกชื่อเรื่องจะได้เลข 895.9111 ทั้งหมด กรณีนี้ พวา พันธุ์เมฆา ได้เสนอแนวคิดไว้ในหนังสือ ดิซี 22: การแบ่งหมู่หนังสือและแผนการแบ่งหมู่ระบบทศนิยมดิวิอี จากต้นฉบับพิมพ์ครั้งที่ 22 ว่า ควรใช้เลขหลัง 959.3 ที่เขาได้กำหนดไว้ มาเติมหลังเลขฐานของวรรณคดีไทยรูปแบบต่าง ๆ เพื่อบอกยุคสมัย ซึ่งเลขที่ พวา พันธุ์เมฆา (2551: 415-416) กำหนดไว้นั้นค่อนข้างละเอียด เพราะแจกแจงมาตั้งแต่ยุคก่อนกรุงสุโขทัย กรุงศรีอยุธยา และกรุงรัตนโกสินทร์ เช่น 959.338 เป็นเรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช พ.ศ.2199-2231

ดังนั้นหนังสือ เสือโคคำฉันท ถ้าใช้เลขแสดงยุคสมัยตามแนวคิดของ พวา พันธุ์เมฆา เลขหมู่ที่ได้ คือ 895.91138 เพราะหนังสือเรื่องนี้ พระมหाराชครูประพันธ์ขึ้นในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เลขประวัติศาสตร์สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชคือ 959.338 ดังนั้น จึงนำเลข 38 มาเติมหลัง 895.911

ตาราง 3-B เป็นเลขที่ใช้กับเลขฐานในหมวด 800 เท่านั้น เลขจากตารางนี้แสดงถึงลักษณะรูปแบบการประพันธ์ใหญ่ ๆ และมีการแจกแจงรูปแบบย่อยลงไปอีก นอกจากนี้สามารถใช้เลขตาราง 3-C มารวมได้อีก เช่น -09 ประวัติ เรื่องราว การวิพากษ์วิจารณ์วรรณคดีมากกว่าหนึ่งรูปแบบ (History, description, -091-099 วรรณคดีที่แสดงลักษณะแนวทางการสร้างสรรค์งานหรือแนวเนื้อหา (Literature displaying specific features or emphasizing subjects, and for, and by specific kind of persons)

ใช้เลข 1-9 จากตาราง 3-C เติมหลัง -09 ได้ เช่นหนังสือ “ประวัติเรื่องราวของวรรณกรรมเกี่ยวกับแดร์ริคิวล่า” -09351 (Add to -09 notation 1-9 from Table 3-C, e.g., history and description of literature on Dracula -09351) ซึ่งเลข -351 จากตาราง 3-C ที่มาต่อหลัง หมายถึง ตัวละครในนวนิยาย

ตาราง 3-C เลขจากตารางนี้ใช้กับเลขตาราง 3-B, เลขฐานในหมวด 700.4, 791.4, และ 808-809 ซึ่งเป็นเลขที่บอกลักษณะแนวทางการสร้างสรรค์งาน แนวเนื้อหาว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร เช่น เรื่องแนวอนาคตนิยม แนวสังคมนิยม แนวโรแมนติก หรือเนื้อหาเป็นเรื่องเกี่ยวกับสถานที่ เวลา มนุษยชาติ เรื่องเหนือธรรมชาติ เป็นต้น ตัวอย่างการใช้เลขจากตาราง 3-C กับเลขฐานในหมวด 700 เช่น

700.41 การแสดงงานศิลปะตามลีลาเฉพาะแบบ แนวคิดเฉพาะแบบ

ใช้เลขหลัง -1 ในช่วง 11-18 จากตาราง 3-C เติมหลัง 700.41 ได้ เช่น นิทรรศการงานศิลปะที่มีแนวคิดเกี่ยวกับความน่ากลัว เลขหมู่คือ 700.416 ซึ่งเลข 6 ที่ต่อหลัง 700.41 มาจากตาราง 3-C หมายถึง ความน่ากลัว

ตัวอย่างการใช้เลขตาราง 3-C กับเลขฐานในหมวด 791.4 เช่น

791.4361 ภาพยนตร์ที่แสดงแนวเรื่องเฉพาะแบบ

ใช้เลขหลัง -1 ในช่วง 12-17 จากตาราง 3-C เติมหลัง 791.4361 ได้ เช่น ภาพยนตร์แนวตลกขบขัน เลขหมู่คือ 791.43617 ซึ่งเลข -7 ที่มาต่อหลัง 791.4361 มาจากตาราง 3-C หมายถึง ตลกขบขัน หรือ ขวนหัว

ตัวอย่างการใช้เลขตาราง 3 หนังสือชื่อ “รวมร้อยกรองร่วมสมัยภาษาอังกฤษเกี่ยวกับเมืองลินคอล์นเชียร์” เลขหมู่คือ 821.914080324253 ซึ่งแจกแจงตัวเลขได้ดังนี้

82 เลขแสดงว่าเป็นวรรณคดีอังกฤษ (เลขฐานจากแผนการแบ่งหมู่)

1 เลขแสดงว่าเป็นร้อยกรอง (เลขจากตาราง 3-B)

914 เลขแสดงว่าเป็นยุคสมัยปลายศตวรรษที่ 20

(เลขยุคสมัยที่อธิบายไว้ที่เลขฐาน 820)

080 เลขที่แสดงว่าเป็นหนังสือที่รวบรวมผลงานมากกว่าหนึ่งรูปแบบ

(เลขจากตาราง 3-B)

32 เลขแสดงว่าเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับสถานที่ (เลขจากตาราง 3-C)

4253 เลขแสดงภูมิภาคว่าเป็นเมือง ลินคอล์นเชียร์ (Lincolnshire)

อยู่ในประเทศอังกฤษ (เลขจากตาราง 2)

ตาราง 4 คือ เลขย่อยเฉพาะแต่ละภาษาและตระกูลของภาษาต่าง ๆ

เลขย่อยเฉพาะแต่ละภาษาและตระกูลของภาษาต่าง ๆ (Subdivisions of Individual Languages and Language Families) ใช้ได้กับเลขฐานในหมวด 400 เท่านั้น

วิธีการใช้เลขตารางนี้คือนำเลขจากตารางไปเติมหลังเลขฐานของแต่ละภาษาที่มีเครื่องหมายดอกจัน (*) กำกับ ตามคำอธิบายที่กำหนดไว้ภายใต้เลขหมู่ 420-490 นอกจากนั้นในบางกรณีอาจนำเลขย่อยมาตรฐาน จาก ตารางที่ 1 หรือตารางที่ 2 เลขแสดงภูมิภาค หรือ ตารางที่ 6 เลขแสดงภาษา มารวมกับเลขในตารางนี้ด้วย เช่น หนังสือ “ไวยากรณ์ภาษาฝรั่งเศส” ภาษาฝรั่งเศสมีเลขฐาน 44 เนื้อหาเป็นไวยากรณ์ เลขจากตาราง 4 ที่ แสดงว่าเป็นไวยากรณ์คือ -5 ดังนั้นเลขหมู่ที่สมบูรณ์ของหนังสือเล่มนี้ก็คือ 445 หรือ หนังสือ “พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542” หนังสือเล่มนี้เป็นภาษาไทย เลขฐานที่แสดงว่าเป็นภาษาไทยคือ 495.91 เนื้อหาเป็นพจนานุกรม เลขจากตาราง 4 ที่แสดงว่าเป็นพจนานุกรม คือ-3 ดังนั้นเลขหมู่ที่สมบูรณ์ก็คือ 495.913

ตาราง 5 เลขแสดงกลุ่มชาติพันธุ์และชนชาติ

เลขแสดงกลุ่มชาติพันธุ์และชนชาติ (Ethnic and National Groups) เป็นเลขที่ต้องใช้ร่วมกับเลขหมู่ในแผนการแบ่งหมู่หรือเลขจากตารางประกอบ ตามคำสั่งเพื่อแสดงถึงกลุ่มชาติพันธุ์และชนชาติ เช่น

305.8 ซึ่งหมายถึง **กลุ่มบุคคลในสังคม จำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์และชนชาติ** มีคำสั่งดังนี้

ใช้เลข 03-99 จากตาราง 5 เติมหลัง 305.8 ได้ เช่น “กลุ่มคนในสังคมที่เป็นชาวจีน” เลขหมู่คือ 305.8951 ซึ่งเลข -951 จากตาราง 5 หมายถึง ชาวจีน เป็นต้น

และสามารถนำเลขแสดงภูมิภาคจากตาราง 2 มารวมด้วยได้ โดยเติม 0 ก่อนแล้งจึงเติมเลขจากตาราง 2 ทั้งนี้เพื่อเป็นการแสดงว่าชนชาตินั้น ๆ อยู่ในประเทศใด เช่น “ชาวจีนในสหรัฐอเมริกา” เลขหมู่คือ 305.8951073 เลข 0 คือเลขที่เติมก่อนเลขจากตาราง 2 ตามกฎเกณฑ์ เลข -73 จากตาราง 2 หมายถึง ประเทศสหรัฐอเมริกา

นอกจากนี้ในกรณีที่เลขในแผนการแบ่งหมู่ไม่มีคำสั่งให้แบ่งโดยใช้เลขจากตาราง 5 หากพิจารณาแล้วว่าควรเติมเลขกลุ่มชาติพันธุ์และชนชาติก็สามารถเติมได้โดยต้องนำเลข -089 จากตาราง 1 (แผนการแบ่งหมู่เล่ม 1 หน้า 209 มีคำสั่งให้ใช้เลข 05-9 จากตาราง 5 เติมหลัง -089) มาเติมก่อน แล้วจึงนำเลขจากตาราง 5 มาเติมต่อท้าย เช่น หนังสือ “Japanese interiors” เนื้อหาของหนังสือเล่มนี้เป็นเรื่องการตกแต่งภายในตามแนวคิดของชาวญี่ปุ่น เลขฐานการตกแต่งภายในคือ 747 เลขจากตาราง 5 ที่แสดงว่าเป็นชาวญี่ปุ่น คือ -956 แต่ที่เลขฐานไม่มีคำสั่งให้แบ่งย่อยโดยใช้เลขตาราง 5 จึงต้องนำเลข -089 จากตาราง 1 มาเติมก่อน ดังนั้นเลขหมู่ที่สมบูรณ์ของหนังสือเล่มนี้คือ 747.089956 เป็นต้น

ตาราง 6 คือ เลขแสดงภาษา

เลขแสดงภาษา (Languages) นี้ ไม่สามารถใช้ตามลำพังได้ จะต้องใช้ร่วมกับเลขฐานในแผนการแบ่งหมู่ หรือเลขในตารางประกอบอื่น ๆ ที่กำหนดให้ใช้ได้ เช่น “คัมภีร์ไบเบิลที่แปลเป็นภาษาดัตช์” เลขหมู่คือ 220.53931 ซึ่งมาจากเลขฐานจากแผนการแบ่งหมู่ที่ช่วงเลข 220.53-220.59 ไบเบิลภาษาต่าง ๆ มีคำสั่งให้ใช้เลข 3-9 จากตาราง 6 เดิมหลัง 220.5 ได้ ในที่นี้เลข -3931 จากตาราง 6 หมายถึง ภาษาดัตช์

2. เลขอื่นที่กำหนดขึ้นใหม่ที่ใช้เฉพาะกับเลขฐานเลขใดเลขหนึ่ง

เลขที่กำหนดขึ้นใหม่เพื่อใช้เฉพาะกับเลขฐานเลขใดเลขหนึ่งเท่านั้น มีหลายแห่ง ที่สำคัญที่จะนำมาอธิบายมีดังนี้

2.1 หมวด 324.2 เป็นเรื่องเกี่ยวกับพรรคการเมือง ตัวเลขฐาน 324.2 นี้ จะมีการแบ่งย่อยโดยใช้ตาราง 2 ก่อนเพื่อแบ่งย่อยเป็นพรรคการเมืองในประเทศต่าง ๆ จากนั้นจึงมีตัวเลขที่แผนการแบ่งหมู่กำหนดขึ้นเป็นพิเศษ เพื่อบอกว่าเป็นประเด็นเฉพาะเกี่ยวกับพรรคการเมือง และเป็นพรรคการเมืองประเภทใด เช่น “พรรคคอมมิวนิสต์ในฝรั่งเศส” เลขหมู่คือ 324.244075 ซึ่งสามารถแจกแจงเลขที่นำมาประกอบได้ดังนี้

324.2 เลขฐานบอกเป็นพรรคการเมือง

-44 เลขจากตาราง 2 แสดงว่าเป็นฝรั่งเศส

-075 เลขจากแผนการแบ่งหมู่ที่อธิบายไว้ตรง 324.2 ว่าคือ พรรคคอมมิวนิสต์

ทั้งนี้ยกเว้นบางประเทศ ซึ่งในแผนการแบ่งหมู่ได้กำหนดเลขเฉพาะไว้ให้แล้ว มี 4 ประเทศ คือ พรรคการเมืองในอังกฤษ 324.241 ; พรรคการเมืองในแคนาดา 324.271 ; พรรคการเมืองในสหรัฐอเมริกา 324.273 ; พรรคการเมืองในออสเตรเลีย 324.294 และในแต่ละประเทศได้กำหนดเลขย่อยที่บอกว่าเป็นพรรคอะไรบ้างไว้แล้ว และใช้ชื่อพรรคตรงตามที่เรียกกันในประเทศนั้นด้วย

2.2 หมวด 333.7-333.9 เป็นเรื่องทรัพยากรธรรมชาติและพลังงานธรรมชาติ ซึ่งเลขที่เป็นเลขฐานย่อยจะเป็นเลขที่กล่าวถึงทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ เช่น การเก็บไว้ใช้ การบริโภค ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การควบคุมการใช้ เป็นต้น ดังนั้น ก่อนที่จะเป็นตัวเลขฐานบอกถึงทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ ในแผนการแบ่งหมู่จะมีการกำหนดตัวเลขที่สามารถนำไปรวมกับเลขฐานในช่วง 333.7-333.9 ได้โดยที่ตรงเลขฐานนั้น ๆ จะมีเครื่องหมายดอกจันกำกับไว้พร้อมคำอธิบายว่ารวมได้ตามคำแนะนำที่กล่าวไว้ที่เลข 333.7 (*Add as instructed under 333.7-333.9) เช่น

333.76 *Rural lands (ที่ดินในชนบท)

ถ้าเป็นเรื่อง “การฟื้นฟูที่ดินในชนบท” เลขหมู่คือ 333.76153 ซึ่งเลข 153 ที่มาต่อหลัง คือ เลขการแบ่งย่อย หมายถึง เรื่องการฟื้นฟูที่ดิน

2.3 หมวด 342-347 เป็นเรื่อง สาขาของกฎหมาย หรือ กฎหมายเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ซึ่งเมื่อกล่าวถึงกฎหมายเฉพาะเรื่องก็จะมีประเด็นปลีกย่อยของกฎหมายนั้น ๆ ที่มีรูปแบบคล้ายกัน เช่น กฎเกณฑ์และระเบียบข้อบังคับ คดีตัวอย่าง ศาลและกระบวนการพิจารณาคดี ในแผนการแบ่งหมู่ เล่มที่ 2 หน้า 546-547 ได้มีคำอธิบายตัวเลขที่สามารถนำไปรวมกับเลขในช่วง 342-347 ที่มีเครื่องหมายดอกจันกำกับไว้ เช่น

342.07 *Election law (กฎหมายเลือกตั้ง)

ถ้าเป็นเรื่อง “คำตัดสินคดีเกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง” เลขหมู่คือ 342.0702643 ซึ่งเลข 02643 จากตาราง 1 ที่มาต่อหลัง หมายถึง คำตัดสิน

2.4 หมวด 356-359 เป็นเรื่อง กองกำลังทางทหารเฉพาะชนิดและสงครามเฉพาะแบบ ซึ่งมีประเด็นปลีกย่อยอีก เช่น ชีวิตและจารีตประเพณีของทหาร การฝึกทหาร การบริหารจัดการอุปกรณ์ สัมภาระของทหาร เป็นต้น ในแผนการแบ่งหมู่ เล่มที่ 2 หน้า 687-688 ได้กำหนดตัวเลขสำหรับนำไปรวมกับเลขไว้ในช่วง 356-359 ที่เป็นเลขเกี่ยวกับกองกำลังทางทหารประเภทต่าง ๆ ซึ่งมีเครื่องหมายดอกจันกำกับไว้ เช่น

356.167 *Commandos and rangers (คอมมานโดและแรนเจอร์)

ถ้าเป็นเรื่อง “การฝึกกองกำลังทหารคอมมานโดและแรนเจอร์” เลขหมู่คือ 356.1675 ซึ่งเลข 5 ที่มาต่อหลังคือ เลขการแบ่งย่อย หมายถึง การฝึกทหาร

2.5 หมวด 362-363 เป็นเรื่อง ปัญหาสังคมและบริการสังคมเฉพาะชนิด ซึ่งมีประเด็นปลีกย่อยอีก เช่น สาเหตุของปัญหา ผลกระทบต่อบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับปัญหา การกระทำทางสังคม มาตรการการป้องกันปัญหา การเยียวยาบำบัด เป็นต้น ในแผนการแบ่งหมู่ เล่มที่ 2 หน้า 704-706 ได้กำหนดตัวเลขสำหรับนำไปรวมกับเลขในช่วง 362-363 ที่เป็นเลขเกี่ยวกับปัญหาสังคมและบริการสังคมต่าง ๆ ซึ่งมีเครื่องหมายดอกจันกำกับไว้ เช่น

362.86 *Veterans (ทหารผ่านศึก)

ถ้าเป็นเรื่อง “การฝึกอาชีพให้กับพวกทหารผ่านศึก” เลขหมู่คือ 362.8684 ซึ่งเลข 84 ที่มาต่อหลัง คือเลขการแบ่งย่อย หมายถึง การฝึกอาชีพ

2.6 หมวด 372.3-372.8 เป็นเรื่อง วิชาต่าง ๆ ในระดับประถมศึกษา ซึ่งมีประเด็นปลีกย่อยอีก เช่น หลักสูตร การสอน ระดับการศึกษาที่ควรสอน เป็นต้น ในแผนการแบ่งหมู่ เล่มที่ 2 หน้า 800 ได้กำหนดตัวเลขสำหรับนำไปรวมกับเลขในช่วง 372.3-372.8 ที่เป็นเลขเกี่ยวกับวิชาต่าง ๆ ในระดับประถมศึกษา ซึ่งมีเครื่องหมายดอกจันกำกับไว้ เช่น

372.54 *Sewing (งานเย็บปักถักร้อย)

ถ้าเป็นเรื่อง “หลักสูตรของวิชาเย็บปักถักร้อย” เลขหมู่คือ 372.54043 ซึ่งเลข 043 ที่มาต่อหลัง คือเลขการแบ่งย่อย หมายถึง หลักสูตร

2.7 หมวด 546 เป็นเรื่อง เคมีอนินทรีย์ ซึ่งเนื้อหาในหมวดนี้เลขย่อยจะแบ่งเป็นเรื่องราวของธาตุ สารประกอบต่าง ๆ ทางเคมี ก็จะมีประเด็นปลีกย่อยลงไปอีก เช่น เรื่องเคมีเชิงทฤษฎี เคมีเชิงฟิสิกส์ของธาตุแต่ละชนิด เป็นต้น ในแผนการแบ่งหมู่ เล่มที่ 2 หน้า 1021 ได้กำหนดตัวเลขสำหรับนำไปรวมกับเลขย่อยในหมวด 546 ที่เป็นเลขเกี่ยวกับธาตุและสารประกอบต่าง ๆ ซึ่งมีเครื่องหมายดอกจันกำกับไว้ เช่น

546.396 *Radium (ธาตุเรเดียม)

ถ้าเป็นเรื่อง “เคมีการแผ่รังสีของธาตุเรเดียม” เลขหมู่คือ 546.396582 ซึ่งเลข 582 ที่มาต่อหลัง คือเลขการแบ่งย่อย หมายถึง การแผ่รังสี

2.8 หมวด 547 เป็นเรื่อง เคมีอินทรีย์ ซึ่งเนื้อหาในหมวดนี้เลขย่อยจะแบ่งเป็นเรื่องราวของ สารเคมีชีวภาพ และมีประเด็นปลีกย่อยลงไปอีก เช่น เรื่องเคมีเชิงทฤษฎี เคมีเชิงฟิสิกส์ เคมีวิเคราะห์ เป็นต้น ในแผนการแบ่งหมู่ เล่มที่ 2 หน้า 1029 ได้กำหนดตัวเลขสำหรับนำไปรวมกับเลขย่อย ในหมวด 547 ที่เป็นเลขเกี่ยวกับสารเคมีชีวภาพต่าง ๆ ซึ่งมีเครื่องหมายดอกจันกำกับไว้ เช่น

547.031 *Alcohols (สารอินทรีย์แอลกอฮอล์)

ถ้าเป็นเรื่อง “โครงสร้างโมเลกุลของสารแอลกอฮอล์” เลขหมู่คือ 547.0310442 ซึ่งเลข 0442 ที่มาต่อหลัง คือเลขการแบ่งย่อย หมายถึง โครงสร้างของโมเลกุล

2.9 หมวด 616.1-616.9 เป็นเรื่องของโรคต่าง ๆ ซึ่งมีประเด็นปลีกย่อยเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ อีก เช่น โรคกับบุคคลในวัยต่าง ๆ การแพทย์พื้นบ้านกับโรคนั้น ๆ การปฐมพยาบาลผู้ป่วยเฉพาะโรค มาตรการป้องกันการโรคแต่ละชนิด เป็นต้น ในแผนการแบ่งหมู่ เล่มที่ 3 หน้า 83-86 ได้กำหนดตัวเลขสำหรับนำไปรวมกับเลขย่อยในหมวด 616.1-616.9 ที่เป็นเลขเกี่ยวกับโรคต่าง ๆ ซึ่งมีเครื่องหมายดอกจันกำกับไว้ เช่น

616.12 *Diseases of heart (โรคเกี่ยวกับหัวใจ)

ถ้าเป็นเรื่อง “มาตรการป้องกันการเป็นโรคเกี่ยวกับหัวใจ” เลขหมู่คือ 616.1205 ซึ่งเลข 05 ที่มาต่อหลังคือ เลขการแบ่งย่อย หมายถึง มาตรการในการป้องกันโรค

2.10 หมวด 633-635 เป็นเรื่องของพืชการเกษตรต่าง ๆ และมีประเด็นปลีกย่อยลงไปอีก เช่น การเพาะปลูก การเก็บเกี่ยว วิธีการเพาะปลูก สภาพดินที่เหมาะสมในการปลูก โรคที่เกิดกับพืช เป็นต้น ในแผนการแบ่งหมู่ เล่มที่ 3 หน้า 310 ได้กำหนดตัวเลขสำหรับนำไปรวมกับเลขย่อยในหมวด 633-635 ที่เป็นเลขเกี่ยวกับพืชการเกษตร ซึ่งมีเครื่องหมายดอกจันกำกับไว้ เช่น

633.18 *Rice (ข้าว)

ถ้าเป็นเรื่อง “การใช้ปุ๋ยสำหรับการปลูกข้าว” เลขหมู่คือ 633.1889 ซึ่งเลข 89 ที่มาต่อหลังคือเลขการแบ่งย่อย หมายถึง การใช้ปุ๋ย

2.11 หมวด 636.1-636.8 เป็นเรื่องของสัตว์เลี้ยงครวเรือน และมีประเด็นปลีกย่อยลงไปอีก เช่น การจัดแสดงสัตว์ การประกวด การผสมพันธุ์ การดูแล การให้อาหาร เป็นต้น ในแผนการแบ่งหมู่ เล่มที่ 3 หน้า 337 ได้กำหนดตัวเลขสำหรับนำไปรวมกับเลขย่อยในช่วง 636.1-631.8 ที่เป็นเลขเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงในครวเรือน ซึ่งมีเครื่องหมายดอกจันกำกับไว้ เช่น

636.825 *Siamese cat (แมวไทย)

ถ้าเป็นเรื่อง “ข้อมูลเกี่ยวกับสายพันธุ์แมวไทย” เลขหมู่คือ 636.82522 ซึ่งเลข 22 ที่มาต่อหลังคือเลขการแบ่งย่อย หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับสายพันธุ์ของสัตว์

2.12 หมวด 913-919 เป็นเรื่องของภูมิศาสตร์ทวีป ประเทศ ต่าง ๆ ในโลก จะมีประเด็นปลีกย่อยที่เกี่ยวข้องอีก เช่น ภาพวาดของประเทศ นามานุกรมบุคคลของประเทศ ภูมิศาสตร์กายภาพ ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวของทวีป ประเทศต่าง ๆ เป็นต้น ในแผนการแบ่งหมู่ เล่มที่ 3 หน้า 842-845 ได้กำหนดตัวเลขสำหรับนำไปรวมกับเลขย่อยในช่วง 913-919 ที่เป็นเลขเกี่ยวกับภูมิศาสตร์ของทวีป ประเทศต่าง ๆ ในโลก เช่น

“ภูมิศาสตร์สมัยก่อนประวัติศาสตร์ของรัสเซีย” เลขหมู่คือ 914.701 ซึ่งเลข 01 ที่มาต่อหลังคือเลขการแบ่งย่อย หมายถึง ภูมิศาสตร์สมัยก่อนประวัติศาสตร์

“ภูมิศาสตร์กายภาพของไทย” เลขหมู่คือ 915.9302 ซึ่งเลข 02 ที่มาต่อหลังคือเลขการแบ่งย่อย หมายถึง ภูมิศาสตร์กายภาพ

“ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวของญี่ปุ่น” เลขหมู่คือ 915.204 ซึ่งเลข 04 ที่มาต่อหลังคือเลขการแบ่งย่อย หมายถึง ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว

2.13 หมวด 930-990 เป็นเรื่องของทวีป ประเทศ ต่าง ๆ ในโลก จะมีประเด็นปลีกย่อยที่เกี่ยวข้องอีก เช่น แผนที่ของประเทศ การวิจัยในบริเวณพื้นที่ทวีป ประเทศ นักประวัติศาสตร์ที่เชี่ยวชาญในพื้นที่ทวีป ประเทศต่าง ๆ บริเวณที่มีลักษณะเฉพาะของทวีป ประเทศต่าง ๆ เป็นต้น ในแผนการแบ่งหมู่ เล่มที่ 3 หน้า 858-861 ได้กำหนดตัวเลขสำหรับนำไปรวมกับเลขย่อยในช่วง 930-990 ที่เป็นเลขเกี่ยวกับทวีป ประเทศต่าง ๆ ซึ่งมีเครื่องหมายดอกจันกำกับไว้ เช่น

“แผนที่ของประเทศโปแลนด์” เลขหมู่คือ 943.800223 ซึ่งเลข 00223 ที่มาต่อหลัง คือเลขการแบ่งย่อย หมายถึง แผนที่

“สารานุกรมประวัติศาสตร์ญี่ปุ่น” เลขหมู่คือ 952.003 ซึ่งเลข 003 ที่มาต่อหลังคือเลขการแบ่งย่อย หมายถึง สารานุกรม

“นักประวัติศาสตร์ไทย” เลขหมู่คือ 959.3007202 ซึ่งเลข 007202 ที่มาต่อหลังคือเลขการแบ่งย่อย หมายถึง นักประวัติศาสตร์

3. เลขหมวดหมู่รวม ๆ จากแผนการแบ่งหมู่เอง เป็นการนำเลข 001-999 ไปเติมหลังเลขฐาน บางเลขเพื่อบอกว่าเป็นเรื่องราวในสาขาใด ตัวอย่างเช่น

3.1 หมวด 016 ในแผนการแบ่งหมู่ เล่มที่ 2 หน้า 47 กำหนดไว้ดังนี้

016 บรรณานุกรมและบัญชีรายการของงานเฉพาะสาขาวิชา

ใช้เลข 001-999 เติมหลัง 016 ได้เช่น “บรรณานุกรมสิ่งพิมพ์สาขาวิชาปรัชญา” เลขหมู่คือ 016.1 ซึ่งเลข 1 มาจากแผนการแบ่งหมู่หมวด 100 หมายถึง ปรัชญา ; “บรรณานุกรมหนังสือนวนิยาย” เลขหมู่คือ 016.80883 ซึ่งเลข 808.83 มาจากแผนการแบ่งหมู่หมวด 800 หมายถึง วรรณกรรมประเภทนวนิยาย

3.2 หมวด 025.27 ในแผนการแบ่งหมู่ เล่มที่ 2 หน้า 57 กำหนดไว้ดังนี้

025.27 การจัดหาและการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเฉพาะวิชา

ใช้เลข 001-999 เติมหลัง 025.27 เช่น “การจัดหาและการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศวิชาสังคมศาสตร์” เลขหมู่คือ 025.273 ซึ่งเลข 3 มาจากแผนการแบ่งหมู่หมวด 300 หมายถึง สังคมศาสตร์

3.3 หมวด 026 ในแผนการแบ่งหมู่ เล่มที่ 2 หน้า 65 กำหนดไว้ดังนี้

026.001-026.999 ห้องสมุด หอจดหมายเหตุ ศูนย์สารสนเทศที่ให้บริการวัสดุเฉพาะสาขาวิชา

ใช้เลข 001-999 เติมหลัง 026 เช่น “ห้องสมุด หอจดหมายเหตุ ศูนย์สารสนเทศที่ให้บริการวัสดุเฉพาะสาขาวิชาแพทยศาสตร์” เลขหมู่คือ 026.61 ซึ่งเลข 61 มาจากแผนการแบ่งหมู่ย่อยที่เลขหมู่ 610 หมายถึง แพทยศาสตร์

3.4 หมวด 070.449 ในแผนการแบ่งหมู่ เล่มที่ 2 หน้า 86 กำหนดไว้ดังนี้

070.449 การจัดทำคอลัมน์เฉพาะสาขาวิชาในวารสาร

ใช้เลข 001-999 เติมหลัง 070.449 ได้ เช่น “การจัดทำคอลัมน์เกี่ยวกับสุขภาพ” 070.449613 เลขหมู่คือ ซึ่งเลข 613 มาจากแผนการแบ่งหมู่ย่อยที่เลขหมู่ 613 หมายถึง สุขอนามัย

3.5 หมวด 133.58 ในแผนการแบ่งหมู่ เล่มที่ 2 หน้า 110 กำหนดไว้ดังนี้

133.58 การประยุกต์ใช้โหราศาสตร์กับหัวข้อเฉพาะ

ใช้เลข 001-999 เดิมหลัง 133.58 ได้ เช่น “การใช้โหราศาสตร์ในการแพทย์” เลขหมู่คือ 133.5861 ซึ่งเลข 61 มาจากแผนการแบ่งหมู่ย่อยที่เลขหมู่ 610 หมายถึง แพทยศาสตร์ ; “การวิเคราะห์ทางโหราศาสตร์เพื่อทำนายเกี่ยวกับประเทศสหรัฐอเมริกาและผู้นำประเทศ” เลขหมู่คือ 133.58973 ซึ่งเลข 973 มาจากแผนการแบ่งหมู่ย่อยที่เลขหมู่ 973 หมายถึง ประเทศสหรัฐอเมริกา

3.6 หมวด 331.481 ในแผนการแบ่งหมู่ เล่มที่ 2 หน้า 424 กำหนดไว้ดังนี้

331.481 ผู้ใช้แรงงานสตรีในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ ที่ไม่รวมในลักษณะโรงงานและการก่อสร้าง

ใช้เลข 001-999 เดิมหลัง 331.481 ได้ เช่น “ผู้ใช้แรงงานสตรีในสาขาวิชาชีพการโฆษณา” เลขหมู่คือ 331.4816591 ซึ่งเลข 659.1 มาจากแผนการแบ่งหมู่ย่อยที่เลขหมู่ 659.1 หมายถึง การโฆษณา

3.7 หมวด 331.482-331.489 ซึ่งเป็นเรื่องของผู้ใช้แรงงานสตรีในโรงงานและการก่อสร้างมีการกำหนดตัวเลขไว้ดังนี้

331.482-331.489 ซึ่งเป็นเรื่องของผู้ใช้แรงงานสตรีในโรงงานและการก่อสร้าง

ใช้เลขหลัง 6 ในช่วง 620-690 เดิมหลัง 331.48 ได้ เช่น “ผู้ใช้แรงงานสตรีในโรงงานผลิตเสื้อผ้า” เลขหมู่คือ 331.4887 ซึ่งเลข 87 มาจากแผนการแบ่งหมู่ย่อยที่เลขหมู่ 687 หมายถึง การผลิตเสื้อผ้า

3.8 หมวด 331.8811 ซึ่งเป็นเรื่องของสภาพแรงงานของผู้ใช้แรงงานในวิชาชีพต่าง ๆ มีการกำหนดตัวเลขไว้ดังนี้

331.8811 สภาพแรงงานในอุตสาหกรรมและวิชาชีพต่างๆ ที่ไม่ใช่โรงงานและการก่อสร้าง

ใช้เลข 001-999 เดิมหลัง 331.8811 ได้ เช่น “สภาพแรงงานของผู้ประกอบวิชาชีพครู” เลขหมู่คือ 331.88113711 ซึ่งเลข 87 มาจากแผนการแบ่งหมู่ย่อยที่เลขหมู่ 371.1 หมายถึง อาชีพครู

3.9 หมวด 338.43 ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ทางเศรษฐกิจ ในแง่ของการเงิน (เงินลงทุน ค่าใช้จ่าย รายได้ ราคา) ของอุตสาหกรรมและบริการชั้นรอง มีการกำหนดตัวเลขไว้ดังนี้

338.43 การเงินของอุตสาหกรรมและบริการชั้นรอง

ใช้เลข 001-999 เดิมหลัง 338.43 ได้ เช่น “ราคารถยนต์” เลขหมู่คือ 338.43629222 ซึ่งเลข 629222 มาจากแผนการแบ่งหมู่ย่อยที่เลขหมู่ 629222 หมายถึง รถยนต์

4. เลขอื่นที่ต่อหลังเลขจากตารางการแบ่งหมู่ในช่วงใดช่วงหนึ่ง กรณีนี้คือเลขในตารางการแบ่งหมู่ตอนใดตอนหนึ่งนั้นได้มีการกำหนดตัวเลขไว้อย่างละเอียดแล้ว และสามารถนำเลขหลังเลขฐานตอนใดตอนหนึ่งนั้นไปรวมกับเลขฐานที่เป็นเลขอื่นได้ ดังตัวอย่าง

4.1 หมวด 025.28 ซึ่งเป็นเรื่องการจัดหาและการพัฒนาทรัพยากรวัสดุเฉพาะรูปแบบ มีคำสั่งดังนี้

025.28 การจัดหาและการพัฒนาทรัพยากรวัสดุเฉพาะรูปแบบ

ใช้เลขหลัง 025.34 ในช่วง 025.341-025.349 เดิมหลัง 025.28 ได้ เช่น “การจัดหาและการพัฒนาทรัพยากรแผนที” เลขหมู่คือ 025.286

ทั้งนี้เพราะที่เลข 025.34 ซึ่งเป็นเรื่องการทำรายการ การแบ่งหมวดหมู่ การทำดรรชนีวัสดุเฉพาะชนิด ซึ่งในแผนการแบ่งหมู่มีการจำแนกตัวเลขในช่วง 025.341-025.349 ไว้แล้ว ในแผนการแบ่งหมู่เล่มที่ 2 หน้า 60-61 ดังนั้นเลขที่ตรงกับตัวอย่างดังกล่าวแล้ว คือ 025.346 ซึ่งหมายถึงแผนที่ หนังสือแผนที่ ลูกโลก จึงนำเฉพาะเลข 6 มาต่อหลังเลข 025.28

4.2 หมวด 155.412 ซึ่งเป็นเรื่องจิตวิทยาเด็กเกี่ยวกับความรู้สึก, การเคลื่อนไหว, อารมณ์, แรงขับทางสรีระของเด็ก มีคำสั่งดังนี้

155.412 จิตวิทยาเด็กเกี่ยวกับความรู้สึก, การเคลื่อนไหว, อารมณ์, แรงขับทางสรีระของเด็ก

ใช้เลขหลัง 152 ในช่วง 152.1-152.8 เดิมหลัง 155.412 ได้ เช่น “จิตวิทยาเกี่ยวกับอารมณ์ของเด็ก” เลขหมู่คือ 155.4124

ทั้งนี้เพราะที่เลข 152 ซึ่งเป็นเรื่องจิตวิทยาเกี่ยวกับความรู้สึก, การเคลื่อนไหว, อารมณ์, แรงขับทางสรีระ ซึ่งในแผนการแบ่งหมู่มีการจำแนกเป็นตัวเลขในช่วง 152.1-152.8 ไว้แล้ว ในแผนการแบ่งหมู่เล่มที่ 2 หน้า 120-123 ดังนั้นเลขที่ตรงกับตัวอย่างดังกล่าวแล้ว คือ 152.4 ซึ่งหมายถึง อารมณ์ และความรู้สึก จึงนำเฉพาะเลข 4 มาต่อหลังเลข 155.412

4.3 หมวด 155.45 ซึ่งเป็นเรื่อง จิตวิทยาเด็กพิเศษ ซึ่งมีคำสั่งดังนี้

155.45 จิตวิทยาเด็กพิเศษ

ใช้เลขหลัง 371.9 ในช่วง 371.91-371.95 เดิมหลัง 155.45 ได้ เช่น “จิตวิทยาเด็กปัญญาเลิศ เด็กฉลาด” เลขหมู่คือ 155.455

ทั้งนี้เพราะที่เลข 371.9 ซึ่งเป็นเรื่องการศึกษาพิเศษ ในแผนการแบ่งหมู่มีการจำแนกตัวเลขในช่วง 371.91-371.95 ไว้ให้แล้ว ในแผนการแบ่งหมู่ เล่มที่ 2 หน้า 794-796 ดังนั้นเลขที่ตรงกับตัวอย่างดังกล่าวแล้ว คือ 371.95 ซึ่งหมายถึง การศึกษาสำหรับเด็กปัญญาเลิศ เด็กฉลาด เด็กมีพรสวรรค์ จึงนำเฉพาะเลข 5 มาต่อหลังเลข 155.45

4.4 หมวด 344.043 ซึ่งเป็นเรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับปัญหาและบริการในสังคม ในแง่ของกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมโรค ซึ่งมีคำสั่งดังนี้

344.043 กฎหมายการควบคุมโรค

ใช้เลขหลัง 61 ในช่วง 616-618 เดิมหลัง 344.043 ได้ เช่น “กฎหมายการควบคุมโรคเอดส์” เลขหมู่คือ 344.04369792

ทั้งนี้เพราะที่เลข 616-618 ซึ่งเป็นเรื่องโรคต่างๆ ในแผนการแบ่งหมู่มีการจำแนกตัวเลขที่เป็นเรื่องโรคต่างๆในช่วง 616-618 โดยละเอียดไว้แล้ว ในแผนการแบ่งหมู่ เล่มที่ 3 หน้า 73-168 ดังนั้นเลขที่ตรงกับตัวอย่างดังกล่าวแล้ว คือ 616.9792 ซึ่งหมายถึง โรคเอดส์ จึงนำเฉพาะเลข 69792 มาต่อหลังเลข 344.043

4.5 หมวด 571.93 ซึ่งเป็นเรื่องทั่วไปเกี่ยวกับเชื้อโรค ซึ่งมีคำสั่งดังนี้

571.93 เรื่องทั่วไปเกี่ยวกับเชื้อโรค

ใช้เลขหลัง 571 ในช่วง 571.3-571.8 เดิมหลัง 571.93 ได้ เช่น “การบาดเจ็บจากการถูกรังสี” เลขหมู่คือ 571.9345

ทั้งนี้เพราะที่เลข 571.3-571.8 ซึ่งเป็นเรื่องแง่มุมต่าง ๆ ของสรีรวิทยาของสิ่งมีชีวิต ในแผนการแบ่งหมู่มีการจำแนกตัวเลขในช่วง 571.3-571.8ไว้แล้ว ในแผนการแบ่งหมู่ เล่มที่ 2 หน้า 1091-1100 ดังนั้นเลขที่ตรงกับตัวอย่างดังกล่าวแล้ว คือ 571.45 ซึ่งหมายถึงชีววิทยาการแผ่รังสี จึงนำเฉพาะเลข 45 มาต่อหลังเลข 571.93

4.6 หมวด 615.32 ซึ่งเป็นเรื่อง ยาจากสารอินทรีย์ที่เป็นพิษและจุลชีพ ซึ่งมีคำสั่งดังนี้

615.32 ยาจากสารอินทรีย์ที่เป็นพิษและจุลชีพ

ใช้เลขหลัง 58 ในช่วง 583-587 เดิมหลัง 615.32 ได้ เช่น “ยาที่ได้จากตะไคร้” เลขหมู่คือ 615.32396

ทั้งนี้เพราะเลข 583-587 เป็นการจำแนกพืชต่าง ๆ ซึ่งในแผนการแบ่งหมู่มีการจำแนกตัวเลขในช่วง 583-587 ไว้แล้ว ในแผนการแบ่งหมู่ เล่มที่ 2 หน้า 1161-1178 ดังนั้นเลขที่ตรงกับตัวอย่าง

ดังกล่าวแล้ว คือ 583.96 ซึ่งหมายถึง ลาเมียเลส (Lamiales) เช่น ต้นแมงลัก, ต้นโหระพา, โกงกางดำ, ตำแย, ตะไคร้, สะระแหน่, โรสแมรี่, ผกากรอง, ต้นสัก, ต้นมินต์ จึงนำเฉพาะเลข 396 มาต่อหลังเลข 615.32

4.7 หมวด 632.6 ซึ่งเป็นเรื่อง ความเสียหายทางการเกษตรจากสัตว์รบกวน ซึ่งมีคำสั่งดังนี้

632.6 ความเสียหายทางการเกษตรจากสัตว์รบกวน

ใช้เลขหลัง 59 ในช่วง 592-599 เดิมหลัง 632.6 ได้ เช่น “ความเสียหายทางการเกษตรจากหนอนตัวกลม” เลขหมู่คือ 632.6257

ทั้งนี้เพราะเลข 592-599 เป็นการจำแนกสัตว์ต่างๆ ซึ่งในแผนภูมิมีการจำแนกตัวเลขในช่วง 592-599 ไว้แล้ว ในแผนการแบ่งหมู่ เล่มที่ 2 หน้า 1186-1250 ดังนั้นเลขที่ตรงกับตัวอย่างดังกล่าวคือ 592.57 นิมาโทดา (Nematoda) หมายถึง หนอนตัวกลม จึงนำเฉพาะเลข 257 มาต่อหลังเลข 632.6

4.8 หมวด 704.9432 ซึ่งเป็นเรื่อง หนังสือรวบรวมงานศิลปะที่เป็นสัตว์ ซึ่งมีคำสั่งดังนี้

704.9432 หนังสือรวบรวมงานศิลปะที่เป็นสัตว์

ใช้เลขหลัง 59 ในช่วง 592-599 เดิมหลัง 704.9432 ได้ เช่น “หนังสือรวมภาพนกอินทรี” เลขหมู่คือ 704.94328942

ทั้งนี้เพราะเลข 592-599 เป็นการจำแนกสัตว์ต่าง ๆ ซึ่งในแผนการแบ่งหมู่มีการจำแนกตัวเลขไว้แล้ว ในแผนการแบ่งหมู่ เล่มที่ 2 หน้า 1186-1250 ดังนั้นเลขที่ตรงกับตัวอย่างดังกล่าวแล้ว คือ 598.942 ซึ่งหมายถึง นกอินทรี จึงนำเฉพาะเลข 8942 มาต่อหลังเลข 704.9432

4.9 หมวด 791.64 ซึ่งเป็นเรื่อง การนำเชียร์กีฬา ซึ่งมีคำสั่งดังนี้

791.64 การนำเชียร์กีฬา

ใช้เลขหลัง 796.3 ในช่วง 796.31-796.35 เดิมหลัง 791.64 ได้ เช่น “การนำเชียร์กีฬาอเมริกันฟุตบอล” เลขหมู่คือ 791.6432

ทั้งนี้เพราะเลข 796.31-796.35 เป็นการจำแนกกีฬาประเภทใช้ลูกบอลต่าง ๆ ซึ่งในแผนการแบ่งหมู่มีการจำแนกตัวเลขไว้แล้ว ในแผนการแบ่งหมู่ เล่มที่ 3 หน้า 735-743 ดังนั้นเลขที่ตรงกับตัวอย่างดังกล่าวแล้ว คือ 796.332 ซึ่งหมายถึง อเมริกันฟุตบอล จึงนำเฉพาะเลข 32 มาต่อหลังเลข 704.9432

สรุป

การกำหนดเลขหมู่หนังสือในระบบทศนิยมดิวอี้ ที่ได้นำเสนอมานี้ จะเห็นว่ารูปแบบแรก คือ การกำหนดเลขหมู่โดยใช้เลขฐานจากแผนการแบ่งหมู่โดยตรงนั้น เป็นวิธีที่สะดวกไม่ยุ่งยากซับซ้อนเหมาะสำหรับหนังสือที่มีเนื้อหาตรง ๆ หรือนั้นหนักไปในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ส่วนการกำหนดเลขหมู่รูปแบบที่สอง คือ การใช้เลขฐานจากแผนการแบ่งหมู่และเลขอื่นมาประกอบ ซึ่งสามารถกระทำได้หลายรูปแบบดังกล่าวแล้วนั้น จะเห็นว่าวิธีการนี้มีกฎเกณฑ์และรายละเอียดปลีกย่อยอยู่ค่อนข้างมาก ทั้งนี้ก็เพื่อให้ได้เลขหมู่ที่ตรงกับเนื้อหามากที่สุด และหลีกเลี่ยงปัญหาการกำหนดเลขหมู่ซ้ำซ้อนนั่นเอง จนบางครั้งทำให้เลขหมู่ของหนังสือที่ได้มีความยาวมาก ซึ่งจะส่งผลโดยตรงกับผู้ใช้ในการค้นหาตัวเลขจากชั้นหนังสือ โดยเฉพาะหนังสือที่มีรูปเล่มเล็กและบาง ในทางปฏิบัติบรรณารักษ์อาจเลือกปฏิบัติได้ว่า จะจัดหมวดหมู่หนังสือในห้องสมุดให้เฉพาะเจาะจงมากที่สุดเพียงใด โดยพิจารณาจากขนาดของห้องสมุด จำนวนหนังสือ รวมทั้งขอบเขตและลักษณะเนื้อหาของหนังสือ เป็นสำคัญ กรณีที่ห้องสมุดมีหนังสือจำนวนมากก็มีความจำเป็นต้องกำหนดเลขหมู่ให้เฉพาะเจาะจงมากที่สุด หากเป็นในทางตรงกันข้ามก็อาจกำหนดเลขหมู่อย่างกว้าง ๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของบรรณารักษ์แต่ละคน

บรรณานุกรม

- พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา ไทย-อังกฤษ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2549). พิมพ์ครั้งที่ 3 (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- พวา พันธุ์เมฆา. (2551). **ดัชนี 22 : การแบ่งหมู่หนังสือและแผนการแบ่งหมู่ระบบทศนิยมดิวอี้จากต้นฉบับพิมพ์ครั้งที่ 22**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รัตนา ณ ลำพูน. (2549). **การวิเคราะห์เลขหมู่ระบบทศนิยมดิวอี้ ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 22**. เชียงใหม่: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศัพท์พจนานุกรม อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. (2541). กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- ศัพท์วิทยาศาสตร์ฉบับราชบัณฑิตยสถาน อังกฤษ-ไทย ไทย-อังกฤษ**. (2546). พิมพ์ครั้งที่ 5 (แก้ไขเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- Dewey, Melvil. (2003). **Dewey Decimal Classification and Relative Index**. edited by John S. Mitchell and others. 22th ed. Albany, New York: Forest Press. 4 vols.